

omnia tandem ad hoc reducuntur, quod in hoc argumento tur-

tandem peccatum semper adhibere teneatur omnem diligen-

Ratio ex absurdis

Quarto probatur ex absurdis, quae sequerentur remoto proba-

35 Accipitur hic responsio clarè ostendit argumentum non satis

36 Dices, ut cautè quis procedat, quantum satis est ad pendentes

Respondet Merenda in Praefatione ad n. 57. quod nudum utile

39 Quod si forte dicat Pontifex dispensasse in illis casibus contra

apud Dianam p. 4. tract. 4. resol. 97. in quaestione. An Papa dis-

Ultima Ratio ex usu

60 Quintò arguitur ex usu modo communiter recepto probabili-

61 Sed in primis, quando etiam sententia de probabilitate usu

esse vetam, etiam si postea appareat falsa; Nec obstat (inquit)

Sed quid ad hoc Sylvestri testimonium adduco? Quis in Lec-

Quod etiam frequenter inculcat Merenda. Recentes non

62

63

post ipsum immediate Franciscus Bardi in Opusculo de Conscientia, qui dicitur... ad amissum proponit, & dissolvit argumenta plura Philaleti, quorum plura...

64 Sexto tandem, quod quamvis liceat ut iura conscientia opinione probabiliter etiam in casibus non exceptis, non tamen semper expedit etiam in casibus non exceptis, in quibus ea uti liceret...

ARTICULUS TERTIUS.

Examinatur motiva adversantis sententia ex Scripturis, que congruit Merenda contra probabilem.

65 IN oppositum plurima obicit Merenda in sua Disp. de Conscientia novissime edita, ex Scriptura 4. SS. Patribus, sacris Canonibus, & ratione deducta...

horum Angelici, & subtilis, totum suum Opus in magni volumine excrescens in duas dividi partes scilicet, in Praefationem, & Disputas...

Hanc proinde confusionem advertens eruditissimus eius Nepeos ad eam aliquater tollendam indicem thesum ad operis initium adjecit, sed etiam pari fere infelicitate, quia index numerorum magisquam ex Imperforibus aut Copistis in curria, ut plurimum est mendosus...

Primo itaque ponderat verba Moysis legem à Deo acceptam populo proponens c. 5. Deut. Audi Israel verbum Domini, & iudicia, que loquitur in auribus tuis homines, discite eas, & opere complete verbum Domini...

66 Deinde, cum inquit Scriptura mandata Dei custodienda esse sollicitus, non vult per hoc precipere, quod homo in eorum observatione accuratissimam semper adhibeat diligentiam...

preceptis ex toto corde, de tota anima sua tendere ad preceptorum custodiam, & ergo teneris iuxta vires tuas serutari veritatem per te, vel per alium...

7 Respondet, has plane esse laspas considerationes vero, & Orthodoxo Christiano dignas, minime tamen propositum convincentes, neque ad rem nostram facientes, etenim auctoritates adducte de preceptis decalogi loquuntur, & talis in Sacra Scriptura expressis, circa quae opiniones probabiles, vel probabiliores nullum habent locum...

68 Deinde, cum inquit Scriptura mandata Dei custodienda esse sollicitus, non vult per hoc precipere, quod homo in eorum observatione accuratissimam semper adhibeat diligentiam...

69 Sed Contra hanc solutionem inquit num. 445. ex Psalm. 118.

Tu mandasti mandata tua custodiri nimis, id est, cum magna diligentia, & sollicitudine, ut explicat Lyranus non sicut ergo ingredi lineam diligentiam, & sollicitudinis, sed oportet, ut sint tales, ut magna dici possint, nam particula nimis dicit excessum, & summam diligentiam; Hug. Card. explicat, non in parte, esse observanda, sed nimis, id est, id est, in non in modo ab eis recedat quis...

Secundo principaliter hanc summam, & rigidam diligentiam 70 praecipit in investigatione probabiliore non per se, sed per se, & ante omnem actum consilium stabile, quibus verbis significatur aut omnem operationem bonam procedere debere iudicium certum moraliter de rectitudine ipsius; nisi enim haec ad se certitudo, dicere non possumus peccasse si verum, & consilium stabile; hoc autem non potest salvari per opinionem probabilem, cum enim dedicatur passim ex falsis suppositis aut pravis conjunctionibus subiectionum cum predicatis, non habet fundamentum in re...

71 Respondeo iam argumentum ipsum concedere tibi sermone non esse de veritate sumpta pro certitudine speculativa, & physica, qualis est certitudo scientiae, sed practica, & moralis; male ergo subdit, quod certitudo iudicii praecedens actum morale, ut dicatur verbum verax, & consilium stabile, debet habere fundamentum in re; alioquin nequum esset moralis certitudo, & practica, sed etiam physica, & speculativa; sufficit ergo, quod habeat fundamentum in ratione, & auctoritate gravi, & prudenti, & quod conformetur bonitati obiecti, ut habeat esse obiectivum in intellectu, etiam si interdu tali non esset à parte rei, alioquin neque tunc, sequi sollemus opinionem tutorem, & probabiliorum, cum haec etiam esse possit falsa à parte rei, ut concedit arguens num. 60 gratis ergo concedimus debere procedere verbum verax hoc est, moraliter certum, & consilium stabile, hoc est, quod opinio sit talis, iudicium fluctuet, sed ob gravitatem rationis, & auctoritatis determinatum sit ad alteram partem, alioquin opinio probabilis non esset, sed dubitatio, & suspicio, ut dicitur etiam 41. & in hoc sensu inquit Janenius consilium stabile, & verbum verax illud esse, quod veritate fulcitur, & firmis rationibus, hoc est, veritate practica, & rationibus gravibus, & probabilibus, hoc est...

